

Foto: no PB arhīva.

Svarīgais pirmais vainags

Kārlis KAMPE

Tāpat kā jebkurai būvei, arī guļbaļķu ēkām – guļbūvēm – ļoti liela nozīme ir kārtīgiem pamatiem. Tos projektējot, jāņem vērā grunts īpatnības. Mūrēt vai betonēt pamatus pēc apstiprināta projekta var arī paši īpašnieki, taču būtu ieteicams šo lietu uzticēt profesionāļiem – tiem pašiem meistariem, kas izgatavo guļbūvi. Viens no svarīgākajiem elementiem, lai šāda ēka dzīvotu ilgu mūžu, ir būves pirmais vainags jeb pamatvainags.

Ja pamatus veidos zinātāji, viņiem nebūs jānorāda, ka koks nekādā gadījumā nedrīkst atras-

ties tiešā kontaktā ar mūri vai betonu. Ja kaut kas noies greizi, vainaga mainīšanai nauda būs jāgādā visai drīz.

Jāpiebilst, ka tām vecajām guļbūvēm, ko cēla mūsu senči, vainaga mainīšanas procedūra bija jāveic pēc simts un vairāk gadiem. Tajā pašā laikā daudzas no šīm ēkām stāv kā stāvējušas un pēc remonta pat neprasās.

Nedaudz par pamatiem

Populārs ēku pamatu izbūves paņēmieni ir *lentveida pamatu* veidošana – aptuveni 25–30 cm biezumā, taču guļbaļķu ēku var balstīt arī uz stabiņiem, ja tie ir izvietoti atbilstoši prasībām un to dara meistars. Uz lentveida

pamatiem pirmo vainagu guļbūvei vēlams likt no ozola baļķiem, kas apstrādāti ar kādu antiseptisku līdzekli. Tālāk sienas tiek veidotas, vainagu kārtas liekot citu uz citas un katrā kārtā mainot baļķu resgaļu novietojumu. Vainagus savā starpā savieno ar cieta lapkoka (ozola, oša, bērza) tapām, ko pa vainagu kārtām iestrādā pamišus, 2–3 m attālumā citu no citas. Mūsdienās sadurvietās starp vainagiem sūnu vai darvotu pakulu vietā, ko lietoja agrāk, parasti izmanto minerālvati. Guļbūvē obligāta ir pamatu hidroizolācijas ierīkošana. No ūdens vēlams sargāt arī virspamatu, visbiežāk tā nosegšanai izmanto skārdu.

MEISTARA VIEDOKLIS

Meistars Jānis Manzulis:

– Kā mainīt vainagus, aprakstīts daudzās būvniecības grāmatās. Cik zinu, tad arī Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs ir organizējis informatīvos seminārus un izdevis praktiskas dabas materiālus, kā rīkoties ar vecām koka ēkām. Pats kā saimniecības īpašnieks esmu bijis šādos kursos. Pirmajā acu uzmetienā nekā sarežģīta tur nav. Taču, ja šis būs pirmais darbs, ko būvniecībā veiksiet savā saimniecībā, un jums ar guļbūvēm un to atjaunošanu iepriekš nav bijusi darīšana, aiciniet talkā meistarus.